

NOB-22/2011.
(NOB-22/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2011. október 11-én, kedden, 10 óra 5 perckor
az Országház földszint 1. számú tanácstermében
megtartott üléséről

* *A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A vajdasági magyarság helyzete a szerbiai kárpótlási törvény tükrében - Előadó: Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára</i>	5
<i>Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkárának tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, észrevételek</i>	10
<i>Németh Zsolt válasza, reagálása</i>	17
<i>Egyebek</i>	22

Napirendi javaslat

1. A vajdasági magyarság helyzete a szerbiai kárpótlási törvény tükrében

Előadó:

Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára

2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Potápi Árpád János** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Kovács Ferenc (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Szili Katalin (független), a bizottság alelnöke
Ékes Ilona (Fidesz)
Dr. Hoppál Péter (Fidesz)
Kószegi Zoltán (Fidesz)
Révész Máriusz (Fidesz)
Szávay István (Jobbik)
Dr. Dorosz Dávid (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Kószegi Zoltán (Fidesz) megérkezéséig dr. Hoppál Péternek (Fidesz)
Révész Máriusz (Fidesz) megérkezéséig dr. Kovács Ferencnek (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára

Megjelent

Ódor Bálint, a Külügyminisztérium helyettes államtitkára
Klein András, a Külügyminisztérium kabinetvezetője

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 5 perc)

Határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Sok szeretettel és nagy tisztelettel köszöntöm önöket a Nemzeti összetartozás bizottságának mai ülésén. Köszöntöm körünkben Németh Zsolt államtitkár urat, Ódor Bálint helyettes államtitkár urat, illetve Klein András kabinetvezető urat.

A napirendi javaslatot megkapták, de mielőtt szavazunk róla, a helyettesítéseket szeretném bejelenteni a jegyzőkönyv számára: Kőszegi képviselő urat helyettesíti dr. Hoppál Péter képviselő úr, és Révész Máriusz képviselő urat dr. Kovács Ferenc alelnök úr helyettesíti. Úgy látom, hogy a bizottság határozatképes.

Kiegészítés van-e a napirendi javaslatához? *(Nincs jelentkező.)* Nincsen.

Kik fogadják el a napirendi javaslatot? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

Megállapítom, hogy mindenki elfogadta a napirendi javaslatot.

A vajdasági magyarság helyzete a szerbiai kárpótlási törvény tükrében - Előadó: Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára

Első napirendi pontunk „A vajdasági magyarság helyzete a szerbiai kárpótlási törvény tükrében”, előadó Németh Zsolt államtitkár úr, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára. *(Jelzésre.)* Bocsánat, Hoppál Péter képviselő úr jelentkezik.

DR. HOPPÁL PÉTER (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr.

A napirend megállapítása után szeretnék kitérni egy korábbi afférunkra, amely egy korábbi bizottsági ülés napirendjére vonatkozott. Visszaolvasva a jegyzőkönyvet úgy látom, hogy Szávay képviselő úr akkori felvetése jobbító szándékú volt, úgyhogy szeretném itt verbálisan a békejobbomat nyújtani Istvánnak. Ami az akkor elhangzottak kapcsán történt, úgy aposztrofálnám, minthogyha egy kicsit a korábbi osztályfőnöki éneket vettem volna elő, és a reagálás lehetséges, hogy éles volt, de azt hiszem, hogy nemzetpolitikai kérdésekben továbbra is a konszenzus irányába kell mennünk, még ha a napirendi kérdésekben vita is van közöttünk, úgyhogy ezt fogom tenni a magam részéről a későbbiekben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Nagyon értékelem az elhangzottakat, és maradjunk is ennyiben. Köszönöm szépen. A magam részéről szintén ehhez kívánom majd tartani magamat. Köszönöm a képviselőtársamnak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ezek után rátérhetünk az első napirendi pontra. Megadom a szót Németh Zsolt államtitkár úrnak, akit még egyszer köszöntök.

Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkárának tájékoztatója

NÉMETH ZSOLT, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégek! A meghívást köszönöm szépen. Örömmel állok a bizottság rendelkezésére mindig, és azt gondolom, most indokolt, hogy ebben a kérdésben a bizottság eszmecserét folytatom.

Hidegzuhanyként ért mindannyiunkat, hogy a szerb parlament oly módon fogadta el a vagyon-visszaszármaztatási és kárpótlási törvényt, amilyen formában. Tudjuk mindannyian, hogy gyakorlatilag expressis verbis kivétel nélkül mindenkit, akit besoroztak a magyar hadseregbe, a törvény kizárja a kárpótlottak sorából. Úgy szól a konkrét törvényi szöveg, hogy

akik a II. világháború idején a megszálló csapatokban szolgáltak, azok, illetőleg az ő leszármazottaik nem részesülhetnek a kárpótlásból. Ezzel a passzussal a szerb törvényhozás végső soron újraalkotta a kollektív bűnösség elvét, azt az elvet, illetőleg azt a problémaegyüttest hozta újra a felszínre, azt a sebet tépte föl, amit az elmúlt években egy megbékélési folyamat keretében elkezdtünk együttes erővel, Magyarország és Szerbia gyógyítani. Ezért is rendkívüli módon sajnálom azt, hogy ahelyett, hogy meg tudtunk volna Szerbiával valósítani egy pozitív megbékélési modellt, ami itt Közép-Európában rendkívül kívánatos lenne, hiszen számos viszonylatban, és nemcsak a magyarság és a szomszéd népek viszonylatában lenne indokolt egy ilyen modellnek a megvalósítása, a kezdeti lépések ígéretesek voltak, de ezt a folyamatot akadályozta meg, fékezte le ez a jogszabály, és úgy gondolom, hogy nem is tudunk továbbmenni a megbékélés útján egészen addig, amíg ezt az akadályt nem sikerül elhárítani az útból.

Tehát nem egy egyedi jogszabályról, nem valamiféle marginális kérdéstről, hanem egy eléggé fundamentális problémáról, a kollektív bűnösség elvének újraélesztéséről van szó, mégpedig úgy, hogy a kollektív bűnösséghez konkrét jogkövetkezmény is kapcsolódik. Tehát nem pusztán egy elv, egy stigma, hanem konkrét joghátrány is, a törvény előtti egyenlőség alapvető elvének sérelme is kapcsolódik a kollektív bűnösség elvének az ilyen módon történő újjáélesztéséhez. Hogy sajnos erről van szó, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy nem pusztán a jogi helyzet aggasztó, hanem az a fajta politikai nyilatkozatháború is, ami övezi a kárpótlási törvény elfogadását, illetőleg azok a politikai események is, amelyek sajnálatos módon a terepen kapcsolódnak a jogszabály elfogadásához, az a növekvő feszültség, amit tegnap egy azonnali kérdésben is Szávay képviselő úrral érintenünk kellett; különösen Temerin városában jöttek újból felszínre az etnikai ellentétek, amelyek nem függetleníthetők a kárpótlási törvény elfogadásától.

Delics miniszterelnök-helyettes meglehetősen furcsa módját választotta a törvény védelmének, mert gyakorlatilag két mondatban mondott ellent önmagának a miniszterelnök-helyettes úr. Az egyik mondatában azt hangsúlyozta, hogy elítéli a kollektív bűnösség elvét, majd a másik mondatában azt jelentette ki, hogy senki nem várhatja el a szerb parlamenttől, és ő nem tud a szerb parlamentben többséget szerezni egy olyan álláspontnak, ami egyenlőségjelet tesz a fasiszták és az antifasiszták közé. Nevezetesen ezzel az egyszerű gondolatmenetével mintegy alátámasztotta, hogy itt a kollektív bűnösség elvének is súlyosabb dologról van szó, mert azt a népességet, akiről beszélt, fasisztának minősítette, és fasisztának minősítette ezzel az egyszerű kijelentésével a komplett vajdasági magyarságot is.

Megjegyzem, a törvény betűje szerint sem csak a magyarság minősül ennek, hiszen a bolgár, illetőleg a német megszálló csapatokra és azok leszármazottaira is vonatkozik a törvény. Ugyanakkor nem vonatkozik a törvény - és ez már a jogi elemzés tárgyát kell hogy képezze - azon szerbekre például, akik a csetnikmozgalom révén részt vettek a német megszállók cselekedeteiben, vagy azokra a szövetségesekre sem vonatkozik, akik a montenegrói bábállam, vagy adott esetben az usztasa horvát bábállam színeiben követték el ezt a fajta megszálló cselekményt, noha erre vonatkozóan volt a szerb parlament asztalán javaslat, hogy ezen megszálló erőket is kezelje a jogszabály azonos módon, mint ahogyan a német, a magyar és a bolgár megszállókat, de valami okból a szerb parlament ezt a javaslatot elutasította.

A jogi, politikai helyzetképhez még annyit hadd tegyek hozzá, hogy különös jelentőséget nyer most az az egyszerű tény, hogy a kárpótlási törvényt a 2006-os rehabilitációs törvényt követően fogadta el a szerb parlament. Ez a rehabilitáció gyakorlatilag a II. világháború alatt elkövetett háborús bűnök alóli mentesítésnek az eljárását hivatott tisztázni, ami aztán megnyithatja az érintett személyek számára a kárpótlást.

Jelentős és fontos kérdés, hogy mi a viszony a rehabilitációs törvény és a kárpótlási törvény között. A szerb érvelés arra irányul, hogy nem igaz, hogy minden magyar elesik a

kárpótlás lehetőségétől, mert a rehabilitációs törvény megteremti a kárpótlásban való részesülés lehetőségét. Nos, ezzel kapcsolatban szeretném jelezni azt, hogy ez egy politikai érv lehet, de praktikus érv nem lehet. A vajdasági magyarok szakértői és a mi szakértőink elemzése alapján jogilag nem ez a helyzet, a kárpótlási törvény ugyanis nem tesz olyan kitélt, amely kivenné a rehabilitáltakat a kárpótlási tilalom alól. Tehát jogértelmezésünk szerint, a szakértők jogi értelmezése szerint a rehabilitáltakra is vonatkozik a kárpótlási tilalom abban az esetben, ha a megszálló erők tagjai voltak, és azokra is vonatkozik, akik dezertáltak, sőt átálltak Tito partizánjai közé, azokra sem fogalmaz meg kivételt a törvény. Tehát mindenkit, aki a megszálló csapatok tagja volt, ide sorol. Sőt, a napokban megjelent egy olyan érvelés, hogy azok, akiket erőszakkal soroztak be, azokat lehet kárpótolni, akik viszont önkéntesen léptek be a magyar haderőbe, azokat nem lehet.

Mindezen nyilatkozatok - ezt a szerb Pénzügyminisztérium államtitkára tette - nincsenek összhangban a törvénnyel. A törvény egyértelműen úgy fogalmaz, hogy a kárpótlási törvény az irányadó minden kárpótlási kérdésben, és a kárpótlási törvény kivétel nélkül fogalmazza meg azt, hogy mindenkit, aki a megszálló csapatok tagja volt, ki kell vonni a kárpótlás lehetősége alól.

Fölhívnám a figyelmet még arra, hogy eleve a 2006-ban elfogadott rehabilitációs törvényben is fennállt egy diszkrimináció, melynek az volt a lényege, hogy azokat, akik a háborús bűnösségükért veszítették el a tulajdonukat, azokat lehet rehabilitálni, viszont azokat, akik a kommunista kollektivizálás vagy államosítás, tehát a marxista államideológia talaján veszítették el a vagyonukat, azok számára nem határozza meg a kárpótlásban való részesedés módozatát, márpedig a magyarok alapvetően nem háborús bűnösöként, hanem a kommunista államosítás és kollektivizálás eredményeként veszítették el a tulajdonukat. Tehát ezért a magyarok számára gyakorlatilag nem áll az a lehetőség sem nyitva, hogy rehabilitáció útján részesülhessenek a kárpótlásból. Hogyha elfogadnánk azt az elvet, hogy valami kibúvó mégiscsak van a magyarok számára, be kell látnunk, hogy számunkra még ez, a rehabilitáció kiskapuja sem áll nyitva ahhoz, hogy hozzájussanak a vagyonukhoz.

(Révész Máriusz megérkezik az ülésterembe.)

Az elkövetkezendő időszaknak is fontos feladata úgy gondolom, a szakértők számára annak fölmérése, hogy itt milyen volumenű, milyen nagyságrendű vagyonról van egyébiránt szó. Ezzel kapcsolatban én most nem tudok tájékoztatást adni, de fontosnak érzem, hogy ezt a munkát is elvégezzük az elkövetkezendő időszakban. Tehát ez a jogi és politikai helyzet, s most néhány gondolatot engedjenek meg arról, hogy a hogyan továbbról is szóljak.

Először is azt szeretném leszögezni, hogy a magyar kormány semmilyen vonatkozásban nem hagyja magára a vajdasági magyarokat, illetőleg a vajdasági magyarok legitim politikai képviselőit, a Vajdasági Magyar Szövetséget. Úgy gondoljuk, hogy a VMSZ álláspontja egyértelmű és világos, nem tudja elfogadni saját közösségének kollektív bűnössé nyilvánítását, a lefasisztázását. Úgy gondolom, ez egy nagyon szilárd elvi álláspont, amely nem pusztán és nem elsősorban vagyoni jogi probléma, noha a vagyoni jogi vonatkozásai is súlyosak, hanem egy olyanfajta alapvető politikai kérdés, ami a vajdasági magyarság és a magyar közösség egészének az identitását érinti. Ezért szeretném hangsúlyozni, hogy ez az álláspont, amit a Vajdasági Magyar Szövetség képvisel, egyezik a mi álláspontunkkal, és nagy örömmel szolgál, hogy egyezik az északi, a felvidéki magyar nemzetrész álláspontjával is, amit a Magyar Koalíció Pártja nyilatkozatában is megfogalmazott. Tehát a magyarságunkról szól, amiről most beszélünk, ezért a mellettük való kiállás, az önmagunk mellett való kiállást jelenti, ezért úgy gondolom, hogy egy össznemzeti, összmagyar problematikáról van szó, és ilyen értelemben ezen a helyiértéken kell kezelni ezt a problémát.

Viszont nemcsak magyar problémáról van szó, hanem szó van a jogállamiságról is, szó van Európáról, szó van az Európai Unióról, hiszen egy olyan szomszédunkról beszélünk, aki immáron nagyon előrehaladott stádiumban van az európai integrációs csatlakozási

folyamatban. Nyilvánvaló, hogy ez nem véletlenül van így, hanem az elmúlt években minden magyar kormány szisztematikusan komoly erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy Szerbia európai integrációja előrehaladjon. Már a szegedi folyamattal az első Orbán-kormány is nagyon komoly lépéseket tett a milosevicsi rendszer megbuktatása és az euroatlanti, európai integrációs folyamat megindítása útján. Hangsúlyozom, konszenzus övezte ezt a célkitűzést az elmúlt években, ezért most hangsúlyoznunk kell, hogy számos vonatkozásban ez a kárpótlási törvény és a kárpótlási törvénynek ez az egyetlen ominózus cikkelye ütközik a nemzetközi jogba, az Európai Unió dokumentumaiba, ez ütközik az ENSZ alapokmányába, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányába, a Koppenhágai Politikai Kritériumokba, a Lisszaboni Európai Unióról szóló szerződésbe, az Európai Unió Alapjogi Chartájába.

Ezek azok az alapelvek, amelyek a nemzetközi jog alapelvét jelentik, hogy a felelősség egyéni lehet, és nincs egyéni ítélet nélkül felelősség-megállapítás. Úgy gondolom, hogy ezekben a próbálkozásokban, hogy majd a végrehajtási rendeletekben megfogalmazzák azt, hogy ha el volt ítélve, vagy nem volt elítélve, hogy önkéntesen vagy nem önkéntesen lépett be, ezek mind az egyéni felelősség elvének az érvényesítése irányába próbálnak mutatni, de a törvény nem erről szól. A törvény kollektív bűnösséget állapít meg. Azt gondolom a nemzetközi és az európai jog szempontjából ez a legnagyobb probléma, hogy testet öltött, újjászületett a kollektív bűnösség Szerbia jogszabályaiban.

A diszkrimináció vonatkozásait hangsúlyoztam. A törvény német, bolgár és magyar kollektív bűnösséget állapít meg, usztasákat, csetnikeket és egyéb társutasokat kivon belőle, tehát a diszkrimináció egyértelmű e tekintetben, pedig ezek is megszálló erők voltak értelemszerűen, és a rehabilitációs törvénynek a már említett vagyonelevélteli módozatok alapján történő diszkriminációja is úgy látom, hogy most egészen más megvilágításba kerül azáltal, hogy a magyar közösséget kizárják a kárpótlásból.

A holnapi napon az Európai Unió Bizottsága úgynevezett progress riportot, tehát országjelentést fogad el a bővítési folyamatról, a bővítési folyamat minden egyes államáról, így Szerbiáról is el fog fogadni egy állásfoglalást. Nem tudjuk, hogy a Szerbiáról szóló országjelentés utalni fog-e erre a nagyon friss eseményre, a kárpótlási törvényre, illetőleg a kárpótlási törvény és a rehabilitációs törvény problematikájára, de ez nem is fontos. Ami fontos, amin múlik, hogy a tagjelölti státuszt megkapja, vagy nem kapja meg Szerbia, az a decemberi Európai tanácsi döntés, és ezt szeretném határozottan aláhúzni. Nem a Bizottság dönt arról, hogy Szerbia tagjelöltté válik-e, bármilyen álláspontot is alakít ki ebben a kérdésben, hanem a decemberi kormányfői csúcstalálkozó, az Európai Tanács fog ebben a kérdésben dönteni.

Szeretném a kérdéseiket megelőzni, ami arra vonatkozna, hogy mit fogunk tenni decemberben, hogyha semmi sem változik, ezt a jószólható kérdésüket beelőzni, és jelezni azt, hogy ebben a kérdésben a magyar kormány egyelőre nem döntött. A magyar kormány érdekelt abban, hogy a bővítési folyamat dinamikus fönmaradjon. Minden ország vonatkozásában azon vagyunk, hogy ez a folyamat előre haladjon, így például Montenegró esetében reális esélyt és felkészültséget látunk a tárgyalások megkezdésére is - a tagjelölti státusszal ők már rendelkeznek -, és Szerbia vonatkozásában is nagyon szeretnénk, ha decemberig lehetővé tenné Szerbia a kárpótlási törvény megfelelő módosításával, hogy Szerbiát is támogatni tudjuk a tagjelölti státusz megszerzésében.

Ugyanakkor ez az időszak arra mindenféleképpen úgy gondoljuk, hogy elegendő lehet, hogy addig a kárpótlási törvényt hozza összhangba Szerbia a saját jogrendjével és a rehabilitációs törvénnyel is, a kárpótlási törvény és az azokban meglevő belső ellentmondások kiiktatásával, valamint az európai jogrenddel való összhang megteremtésével. Szeretnénk azt, ha Szerbia segítene nekünk abban, hogy segíthessünk neki, hogy támogassuk az európai integrációját. Ugyanakkor szeretném megjegyezni, hogy Magyarország nem tud lemondani

semmilyen eszközről, a vétó eszközéről sem tud lemondani annak érdekében, hogy a nemzeti érdekét érvényesítse.

Felmerül az a kérdés is, hölgyeim és uraim, hogy miért teszi mindezt Szerbia, miért született meg ez a kárpótlási törvény, minek vagyunk most a szemtanúi Szerbiában, mi változott meg, hiszen az elmúlt időszakban nagyon ígéretesen alakultak az integrációs folyamatok és a kisebbségpolitikai folyamatok is. Hadd emlékeztessenek arra, hogy Szerbiában, az összes szomszédunk összehasonlításában a leglátványosabb a fejlődés a kisebbségi jog kiterjesztése területén: megszületett a kulturális autonómiatörvény, a Magyar Nemzeti Tanács és a többi nemzeti tanács is megalakulhatott, kollektív jogokat biztosít a bilaterális kisebbségvédelmi megállapodás a kisebbségek számára. Eljutottunk tehát a kollektív jogok biztosításáról a kollektív bűnösség életbeléptetéséig, és némileg értetlenül állunk ez előtt a helyzet előtt.

Az egyik álláspont úgy szól, hogy nagyon kiéleződtek a belpolitikai folyamatok, a koszovói helyzet minden elmúlt évben tapasztalhatónál feszültebbé vált, és fizikai incidenseknek vagyunk szemtanúi a koszovói szerb határon. Megrekedt a Belgrád-Pristina-párbeszéd, ami arra irányult, hogy rendeződjön az egész koszovói kérdés, különösen az észak-koszovói szerb közösség helyzete. Ennek kapcsán számos nemzetközi tényező, így közöttük kiemelten Németország is nagyon világossá tette, hogy nem kívánja tolerálni az erőszak eskalációját, nem kívánja elfogadni az újból megjelenő, kormány szinten megjelenő, Koszovó felosztására irányuló politikai törekvéseket. Ezek az értelmezések, értékelések, melyek a választások összefüggésében elemzik a szerbiai helyzetet, arra a következtetésre jutnak, hogy tekintettel arra, hogy kevés esély mutatkozik a feszült katonai koszovói helyzet miatt a tagjelölti státusz megadására, ebben a helyzetben dönthettek úgy a kormánypártok, hogy a nacionalista kártya előhúzása révén próbálnak javítani a jövő áprilisi választási esélyeiken.

Van egy másikfajta megközelítés is: olyan elemzések is napvilágot láttak, hogy kikerült az államelnök irányítása alól a belpolitika, a külpolitika, a titkosszolgálatok, vagy esetleg a szerb ortodox egyház akarja éreztetni azt, hogy Szerbia nélkül nincs stabilitás a Balkánon, és nem pusztán Koszovó irányában, de a Republika Srpska, Bosznia irányában, Montenegró irányában érzékelhető az is, hogy a montenegrói szerb ellenzék nagyon komoly és furcsa feltételeket szab a montenegrói európai integrációhoz nélkülözhetetlen törvények elfogadásához, illetve ebben az összefüggésben értelmezik ezek az elemzések a vajdasági magyarok kollektív bűnösségének felmelegítését.

Azt gondolom, akármelyik értelmezésnek is adunk hitelt – tehát a választásoknak vagy a kontrollálatlan folyamatok elszabadulásának –, én azt gondolom, hogy elemezni kell ezt a helyzetet, és fontos is elemezni. Az nem lehet részünkről vitás, nem támogathatjuk, hogy újra visszasüllyedjen a Balkán az agresszió, az erőszak, a területfelosztások időszakába, hanem az emberi és a kisebbségi jogok érvényesítése, az Ahtissaari-terv végrehajtása, az autonómiák megvalósítása jelentheti azt a politikai irányvonalat, amit támogatni tudunk. Nagyon egyszerűen, nem a milosevicsi utat, hanem az európai utat tudjuk Szerbia számára követendőnek tartani és támogatni.

Végezetül, tisztelt bizottság, képviselő hölgyek és urak, engedjenek meg egy kérést a részemről. Úgy gondolom, hogy egy hosszú - nem rövid távú, hanem hosszú - távú küzdelemre kell berendezkednünk, látjuk, hogy mennyire szerteágazó és összetett kérdéssről van szó. Várható, hogy Magyarországnak nem pusztán Szerbia irányában, hanem az európai uniós partnerek irányában, a bilaterális viszonylatokban is egy nagyon kényes helyzetben kell helytállnia, ami a magyar külpolitika számára egy komoly kihívás lesz, ezért szeretném kérni a pártoknak és a parlamenti képviselőknek a támogatását. Úgy gondolom, hogy nem a magyar kormányról, hanem egy valódi nemzeti ügyről és a vajdasági magyarság ügyéről, közösségi ügyéről van szó. Önök nemzetközi pártcsaládokhoz tartoznak, megvannak a magyarországi

diplomáciai testületekkel a kapcsolataik, és segíthetnek a vajdasági magyarságnak, ezért én szeretném följánlani a Külügyminisztérium részéről, hogy minden magyar politikai párttal bármikor és bármilyen formában készek vagyunk információkat megosztani, konzultálni. Ismétlem még egyszer, nem a magyar kormány a tét, hanem a vajdasági magyarság ebben a helyzetben, ezért kérem az önök támogatását. Köszönöm szépen a figyelmet.

Kérdések, észrevételek

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Szeretnék idézni az elmúlt néhány hét sajtójából egy-egy szalagcímet: „Magyarország nem fogadja el a kollektív bűnösség elvét.” - mondta Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes Szabadkán. „A szerb kárpótlási törvény sérti az Unió alapértékeit” - mondta Martonyi János külügyminiszter a belgrádi tárgyalásait követően. Államtitkár urat is idézném: „A szerb kárpótlási törvény kirekesztő a magyarokra nézve” – ez október 5-én jelent meg, és ugyanitt folytatja – „...ha az Európai Unióhoz kíván csatlakozni Szerbia, akkor úgy ítéljük meg, hogy ezt a jogszabályt meg kell változtassa.” Azt gondolom, hogy ez a mondat szinte axióma lehet a mi bizottságunk számára is, a Nemzeti összetartozás bizottsága számára is, hiszen 66 évvel a II. világháború befejezése után, illetve a Párizsi Béke elfogadása után 64 évvel újra felvetni a kollektív bűnösség elvét, azt gondolom, óriási visszalépés az elmúlt tíz évhez képest, amely utat a történelmi megbékélés útján ez a két ország bejárt.

Az előző bizottsági üléseken is többször foglalkoztunk ezzel a megbékéléssel, amely, tudjuk azt, hogy Szerbia részére milyen belpolitikai nehézségeket jelent, mégis ez az ország lépésről lépésre megtette, és ehhez minden segítséget megkapott a '90-es évek közepétől Magyarország részéről. Ehhez képest szinte arculesapás az utóbbi néhány hét fejleménye, és értetlenül állunk a dolgok előtt. Innen is azt szeretnénk kérni államtitkár úrtól, illetve a magyar kormánytól, amit itt az államtitkár úr is elmondott a bizottsági ülésen, és amilyen nyilatkozatokat a sajtóban megtettek, hogy tartsák magukat ehhez, és legyünk nagyon következetesek mindannyian, és ne hagyjuk azt, hogy a kollektív bűnösség elve 2011-ben, illetve ezt követően újra egyáltalán felmerülhessen egy olyan országban, amely ország az Unió tagállama kíván lenni.

Tisztelt Képviselőtársaim! Megadom a lehetőséget a kérdések feltevésére, hozzászólásra. Alelnök asszony jelezte, utána Ékes Ilona.

DR. SZILI KATALIN (független), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Helyettes Államtitkár Úr! Képviselőtársaim! Kedves Vendégek! Én először azokat a mondatokat szeretném visszaidézni, amivel tökéletesen egyetértek az államtitkár úr által elmondottakból. Az egyik, ami fontos, úgy gondolom, hogy rögzítésre kerüljön, és szerintem közösen kell deklarálnunk, ahogy államtitkár úr úgy fogalmazott, hogy testet öltött a kollektív bűnösség jogszabályban való megjelenítése, és egyáltalán, már a megjelenítése is mindannyiunk számára elfogadhatatlan. Államtitkár úr úgy fogalmazott, hogy a magyar kormány nem hagyja magára a vajdasági magyarokat. Én ezt kibővíteném, és azt hiszem, nyugodtan kimondhatjuk azt, hogy egyáltalán, Magyarország és a magyarok nem hagyják magukra a vajdasági magyarokat.

Számomra az is fontos momentum, és ezt szeretném szintén rögzíteni, hogy nyilvánvaló, hogy számunkra Szerbia európai uniós közeledése, tagjelölti státusza is fontos dolog. Ezeket, ha deklaráltuk, azt gondolom, nekünk azt a modus vivendit kell megtalálni – és államtitkár úr, elmondhatjuk, voltak már olyan pillanatok politikai életünkben, amikor tudtunk közösen fellépni azért, hogy például a szlovákiai nyelvtörvény ügyében európai fórumok előtt közösen tegyünk annak megváltoztatása érdekében –, hiszen Európának vannak közös alapelvei, amelyeket mindenkinek be kell tartania. Valahol innen vezetném le én magam is azt, amit én úgy gondolom, szükséges lenne tennünk, és ebben nyilvánvalóan

elfogadva azt is, ami Szerbia európai uniós törekvéseit jelenti, hogy szerintem markánsan meg kell azt fogalmaznunk, hogy ennek és ennek a feltételnek Szerbiának is meg kell felelnie.

A kérdés kétirányú részemről, az egyik a hazai partneritás, a másik az európai partneritás kérdése, hogy tudunk-e – és én úgy gondolom, hogy itthon biztosan tudunk, és ez bizonyára a bizottság hangütésében is testet fog ölteni – közös hangot ütni azért, hogy számunkra ez a jogszabály elfogadhatatlan, ez az út nem az európai út, amit ebben a törvényben Szerbia választott. A másik kérdés államtitkár úrhoz az európai partneritás kérdése, hogy tudunk-e partnereket szerezni Európában ahhoz, hogy valóban láttassuk azt, hogy szerbiai európai uniós törekvések csak akkor fogadhatók el, és a tagjelölti státusz is csak akkor lehetséges, ha ezeknek az európai feltételeknek Európa megfelel. Kérdés az, hogy ebben a kormányzat milyen lépéseket tesz.

Nyilvánvalóan itt, a bizottsági ülésen még szóba fognak kerülni azok az egyéb kérdések, ami például a temerini fel-felbukkanó eseményeket jelenti, és ebben a parlamentnek volt egy hosszú, ötéves kooperációja a szerb parlamenttel, ami egy toleranciaprogram végrehajtását jelentette, és ami úgy tűnik, hogy csak részben váltotta be a hozzáfűzött reményeket, hiszen nem tudta teljes egészében elejét venni annak, hogy olyan események történjenek, amik a vajdasági magyarság számára elfogadhatatlanok. Így én arra kérem államtitkár urat, hogy az európai intézményrendszer előtt is tegyenek meg minden lépést azért, hogy elejét vegyük annak, hogy egy egyébként Európába törekvő ország ilyen jogszabályt alkothasson. Vannak példák az elmúlt esztendőkből, és mi tudjuk, hogy fontosabb ennek a megelőzése, mint az, hogy utólag kelljen közösen olyan lépéseket tennünk, ami kevésbé fogja a sikereket jelenteni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Ékes Ilona képviselő asszony!

ÉKES ILONA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr.

Szeretném tolmácsolni Teleki Júlia asszony levelét, amit a bizottságunknak írt. Az ő családját a múlt héten fölmentették a kollektív bűnösség alól.

„Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr és Képviselők! Tisztelettel kérem önöket, már mint magyar állampolgár, hogy ne feledkezzenek meg rólunk itt a Délvidéken. Azt mindannyian tudják, hogy október 6-án ismét életbe lépett a kollektív bűnösség a magyarok felett. Nagy örömmel és meglepéssel vettem tudomást arról, hogy Németh Zsolt államtitkár úr és a magyar kormány elítéli a szerb parlamentben hozott döntést a kollektív bűnösségről. Arra kérem önöket, hogy tartsanak ki a döntésük mellett, mert ha meghátrálnak, akkor minket kinevetnek, eltaposnak, meggyaláznak. Bár az én családomat fölmentették a kollektív bűnösség alól a napokban, kimondták, hogy az édesapámat ártatlanul végezték ki, minket pedig ártatlanul hurcoltak meg, zártak a koncentrációs táborba és vették el minden vagyonunkat, a bocsánatkérés viszont elmaradt.

Kérem önöket, hogy Szerbia uniós tagsága függjön attól, hogy a kollektív bűnösséget a szerb parlament vonja vissza és ismerje el a mindenkori szerb kormány, hogy nagyon sok ártatlan magyart végezték ki 1944-45-ben. Csurogon a mai napig nincsen még hely az ártatlanul kivégzett magyaroknak, a keresztek pedig, amiket felállítunk, sorban tönkreteszik, eldobják vagy felgyújtják. Kérem a bizottság tagjait, hogy álljanak ki értünk, mindazokért, akiket kollektív bűnösnek tartanak. Minden bűnösnek van neve, és meg kell nevezni, de egy egész nemzetet nem lehet bűnösnek tartani. Tisztelettel és barátsággal: Teleki Júlia.”

Szeretném hozzáfűzni, hogy Teleki Júlia bűnösként lett magyar állampolgár, és csak civil támogatást kapott a hosszadalmas peres eljárásban. Úgy tudom, hogy most már folyamatban van egy nem vagyoni kártérítési per is, tud-e segíteni esetleg a magyar állam, a magyar kormány is nekik.

A következő kérdésem az lenne, hogy vajon a Magyar-Szerb Vegyes Bizottság magyar részről delegált csapata hogy végzi a munkáját. Vajon nem játszik-e közre az is, hogy tudomásom szerint még mindig nem kezdték el az adatok feldolgozását, egyáltalán a kutatást, de közben már van olyan konferencia, ahol - megdöbbenéssel olvastam a jegyzőkönyvét - az elnök úr azt mondta, hogy „Amikor lementünk a Délvidékre, már nem én és az én apám, hála istennek, kezdték a szerb partizánokat akasztani, meg azokat, akik kimentek közben. Nem gondoltunk arra, mi lesz ennek a vége. Valóban, '44-45-ben etnikai alapon vagy politikai alapon tették meg azokat a politikai tömeggyilkosságokat, amelyeket megtettek?”

Van egy jegyzőkönyvi részlet is, melyben szintén elég megdöbbenő - engem legalábbis megdöbbenett -, hogy becslések szerint 5 ezer kivégzett magyarról beszélnek a szerbiai kutatók, és a Magyar-Szerb Vegyes Bizottságban a kutatással megbízottak is úgy nyilatkoztak, úgy értékelték, hogy a kisebb számok a valószínűbbek. Én azt gondolom, hogy addig, amíg tényleg nem történik meg a kutatás, a feltárás és az adatok lejegyzése, felelőtlenség ilyen nyilatkozatokat tenni. Nem tudom, ebben van-e valamilyen mozgásterünk, hogy ez változzon. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen.

Tisztelettel köszöntöm én is államtitkár urat, illetve minden kedves vendéget. Próbálok rövid lenni, de nem leszek az.

Annyit hadd szögezsek le a lelegején, egyben a pozitív és negatív kritikáimat is elmondva, s az utóbbival kezdve, hogy államtitkár úr feltette azt a kérdést saját magának, és meg is válaszolta, hogy miért teszik ezt a szerbek, miért gondolják úgy, hogy ezt megtehetik, és adott is egy olyan választ, hogy ez talán a nacionalista kártya előhúzása. Ezzel kapcsolatban szeretném leszögezni, államtitkár úr, a Jobbik határozott véleményét, hogy ezt a kárpótlási törvényt az önök külpolitikája teljes kudarcának tartjuk. A szerbek ezt megtették azért, mert úgy gondolják, hogy velünk, magyarokkal ezt meg lehet tenni, mert úgy gondolják, hogy a magyar külügyi vezetéssel és önökkel ezt meg lehet tenni, és meg lehet tenni egy olyan országgal, amely nem olyan régen adta át az Unió soros elnöki tisztségét, és meg lehet tenni egy olyan országgal, melynek a magyar külügyi vezetése, külpolitikája folyamatosan a párbeszéd fontosságára és a megbékélésre helyezte a hangsúlyt - ezt nagyon jól tette -, de emellett nem fejezte ki világosan a számára fontos ügyeket. Szeretnék itt utalni például az EU és Szerbia között aláírt stabilizációs és társulási megállapodásra, amellyel kapcsolatban a parlamenti vitában akkor is elmondtuk, hogy ezt támogatni kell.

Világos számunkra, még mielőtt hőbörgéssel vádol államtitkár úr – jó szokása szerint –, hogy a délvidéki magyar közösségnek is érdeke az uniós csatlakozás, de ezzel kapcsolatban Magyarországnak világosan meg kell, meg kellett volna fogalmaznia a saját szempontjait. Ez akkor is elmaradt, úgyhogy sajnálatosnak tartjuk, hogy a szerbek nemcsak egyszer, hanem kétszer megtették ugyanezt, hiszen nemcsak arról volt szó, hogy a parlament elfogadta, hanem amikor ön ezek után, nagyon helyesen – ezt üdvözlöttük, szeretném most is leszögezni – határozottan lépett, amikor államtitkár úr behívta a nagykövetet, ezek után Tadic elnök úgy gondolta, ennek ellenére is aláírja ezt a törvényt, és belénk rúg még egyet, megismételve még egyszer ezt a szégyent.

Hadd emlékeztessem önöket arra, hogy itt volt nálunk ezelőtt két héttel Győri Enikő államtitkár asszony, aki próbált arról beszélni, hogy az uniós elnökségnek milyen nemzetpolitikai sikerei voltak. Én több alkalommal is rákérdeztem, hogy legyen olyan kedves, és egy-két konkrétumot említsen, erre államtitkár asszony egyetlenegy konkrétumot tudott elmondani az uniós nemzetpolitikai eredményeiből, márpedig azt, hogy a néhány nap múlva elfogadandó szerb kárpótlási törvényben nem lesznek benne a kollektív bűnösséget jelentő

elemek. Ez volt az egyetlen, amit államtitkár asszony, mint sikert közölt velünk, de látjuk, hogy ez sem sikerült.

Szili elnök asszony felvetette, hogy nagyon fontos kérdés az európai partnerség. Ezzel kapcsolatban azt szeretném megkérdezni, nem lát-e veszélyt ezzel kapcsolatban, mert van itt erre két példa is. Csehországot és Szlovákiát a maguk Beneš-dekrétumaival együtt felvették az Unióba, ez az előző kormánynak, az előző magyar külpolitikának a kudarca; ha már az önök külpolitikai kudarcáról beszéltem, hadd beszéljek az előzőről is. Én úgy gondolom, hogy ez az akkori magyar külpolitika teljes kudarcát és csődjét jelenti, hogy a Beneš-dekrétumok érvényben hagyásával föl lehetett venni Csehországot és Szlovákiát. Nem fél-e attól államtitkár úr, hogy ez egy kellemetlen hivatkozási alap lehet, és a magyar esetleges nem, esetleges vétó – végre ezt a szót hallhattuk öntől, államtitkár úr – esetleg kevés lesz ezzel a példával kapcsolatban?

Azok az idézetek, melyeket elnök úrtól hallhattunk, én szeretném határozottan leszögezni és üdvözölni azt, hogy akár ön, akár Semjén miniszterelnök-helyettes úr végre olyan világos álláspontot fogalmazott meg ebben a kérdésben, amit, úgy gondolom, már másfél éve meg kellett volna fogalmazni; jellemző, hogy ez a Népszabadság „erős mondatok” rovatában szerepelt egy ilyen határozott, világos nemzeti kiállás. Csak szeretném mondani és ismét hangsúlyozni azt, hogy ezt a magyar álláspontot a korábbiakban is határozottabban meg kellett volna jeleníteni, és akkor talán nem jutottunk volna el ide.

Egy-két konkrét ügyet szeretnék még elővenni akár az említettek kapcsán, akár más ügyben. Államtitkár úr, szerintem rendkívül kellemetlen volt az ön számára is, hogy tegnap a temerini témát firtató kérdésemre ön csak azt tudta válaszolni, hogy ez összefügg a szerb kárpótlási törvénnyel. Ennek az égvilágon semmi köze nincsen a szerb kárpótlási törvényhez, hogy fiatalok összeverekednek egy temerini kocsmában, és utána mi történik. Ebben a konkrét ügyben valóban nem történt semmilyen hivatalos jelzés az önök részéről, mint ahogy jó néhány más ügyben sem, ezért engedje meg, államtitkár úr, hogy egy-két dologra konkrétan is emlékeztessenem, felhívjam a figyelmét, illetve kérjem a magyar külpolitikát, hogy ezeket a kérdéseket is vegye számításba akkor, amikor gondolom, most egy intenzívebb tárgyalás, illetve párbeszéd kezdődik Szerbiával.

Ha elnök úr itt újságcímeket idézett, én is hadd idézzek egy-két ilyen címet a határon túlról; ez az elmúlt hetekben történt: „Vörös festékekkel öntötték le a csurogi emlékkeresztet” - „Halálosan megfenyegették László Gyulát, a Magyar Remény Mozgalom tartományi képviselőjét” - „Csak felszólításra írta be nemzeti hovatartozását a számlalóbiztos” - „Becskereki magyarokat fenyegettek levéllel” - „Zentán gyalázkodó feliratok jelentek meg a falon” - „A szabadkai Kosztolányi-szobrot ismét meggyalázták” - „Megverték a Magyar Szó újságíróját Óbecsén”. Nagyon sajnáljuk ezzel kapcsolatban - és ezt meg kell említenem egy mondat erejéig -, hogy június 5-én járt Orbán Viktor miniszterelnök úr a Vajdaságban, akkor is voltak hasonló történetek, és miniszterelnök úr akkor úgy fogalmazott, hogy a sorozatos magyarelles incidensek ellenére Szerbiában korrektül bánnak a magyar kisebbséggel.

Még egy kérdésem lenne: nagyon sokszor hivatkozott elnök úr a VMSZ-re, a tegnapi parlamenti beszélgetésünk során is említette, hogy a VMSZ-től informálódott. Ha nemcsak a VMSZ-től informálódott volna, államtitkár úr, akkor nem állított volna olyan egészen elképesztő dolgot, amin egyébként most újra fel van háborodva nagyon sok mindenki Délvidéken az ön tegnapi kijelentése miatt, amikor ön azt mondta a kérdésemre válaszolva, hogy a temerini ügygel kapcsolatban a rendőrök pártatlanul jártak el. Szeretném hangsúlyozni ismét, hogy az egyik magyar fiatal nem engedték elsősegélyhez jutni az orvosi beutalója ellenére, az első kihallgatáson sem tolmács, sem ügyvéd nem lehetett jelen, tehát ennyit a szerb rendőrség pártatlanságáról. Ezzel kapcsolatban hadd kérdezzem meg, hogy a másik négy vajdasági magyar párttal ön vagy a magyar külpolitika, nemzetpolitika milyen kapcsolatban van? Az ő véleményüket ki szokták-e kérni?

Például itt szeretnék utalni a Magyar Remény Mozgalomra, amelynek elég hiteles információi vannak ezzel az ügyel kapcsolatban, hiszen Oláh Róbert, a Magyar Remény Mozgalom alelnöke tesz meg most mindent az előzetes letartóztatásban, őrizetben lévő, egyébként fiatalkorú temerini érintettekkel kapcsolatban. Én személyesen is tettem egy anyagi jellegű felajánlást a fiatalok részére, hiszen itt ügyvédet kell fogadni, költségei vannak az eljárásnak, és biztatom rá képviselőtársaimat, hogy ha ilyen jellegű segítséget kívánnak felajánlani a két fiatalkorú és családja részére, akkor jelezzék, szívesen adok elérhetőséget, hogy ezt hol tehetik meg.

Ha már államtitkár úr azt ajánlotta az elmondottak végén, hogy szívesen megoszt információkat minden magyar párttal e kérdések kapcsán, engedje meg, államtitkár úr, hogy hasonló konstruktivitással és a helyzet megoldásába vetett reménnyel én is ugyanezt tegyem. Szeretnék önnek átadni egy összefoglalót, ezt a már említett Oláh Róbert állította össze a már szintén említett temerini események kapcsán, ebben pontosan le van írva, hogy mikor, mi történt. Amennyiben ezt a tájékoztatót elolvassa államtitkár úr, én bízom benne, hogy a későbbiekben világosabban fog látni ebben az ügyben, és esetleg nem fog olyan szerencsétlen nyilatkozatokat tenni, mint tegnap a szerb rendőrség pártatlanságával kapcsolatban. *(Átnyújtva Németh Zsoltnak:)* Én átadom ezt az anyagot önnek, kérem, hogy tanulmányozza át, és bízom benne, hogy megpróbálnak ebben az ügyben is világosan és határozottan eljárni, hogy ne ismétlődhessen meg még egyszer a temerini fiúk esete.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kovács Ferenc alelnök úr!

DR. KOVÁCS FERENC (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen.

A decemberi Európai tanácsi ülésig, a kormányfők találkozójáig két hónap van hátra, ami nem hosszú időszak. Én azt gondolom, hogy ezt a kérdést minden diplomáciai csatornán, minden vonalon le kellene futtatni eddig az időpontig, és nemcsak úgy, mint egy kárptólási törvényt, egy téves jogszabályt, hanem úgy is, mint alapvető emberi jogi sérelmet, az európai értékek sérelmét mindazokkal az egyéb eseményekkel együtt, amik lehet, hogy előzménynek is tekinthetők. Ehhez kapcsolódik a kérdésem: mivel ez még egy nagyon friss ügy, de volt-e, vagy tervez-e a külügyi vezetés kapcsolatfelvételt elsősorban a német és a bolgár partnerekkel, illetve az EU bizottságaival, az illetékes biztosokkal ebben az ügyben?

A másik, amit szeretnék mondani, hogy ennek egy belpolitikai egysége is kell, hogy legyen, amit talán nem biztos, hogy azon a nyomvonalon, amit Szávay képviselő úr elmondott, sokkal inkább a Szili Katalin alelnök asszony által felvetett módon kell elképzelni. Itt egy parlament által elfogadott törvényről van szó. Hogy látja államtitkár úr, hogy magyar parlamentnek célszerű-e megnyilatkozni, akár a mi bizottságunk kezdeményezésére is. Mikor és hogyan volna célszerű? – természetesen összhangban azzal, ahogy a kormányzat, a külügyi vezetés viszi ezt a kérdést. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kalmár Ferenc képviselő úr!

KALMÁR FERENC ANDRÁS (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr.

Tisztelt Államtitkár Úr! Nem annyira kérdést, mint inkább véleményt szeretnék mondani, vagy a helyzet megismeréséhez egyfajta segítséget, információt nyújtani.

Az látszik, hogy Szerbia ezzel a lépéssel visszatért a bizánci politikához, amit már megszoktunk a balkáni államoktól, és olyan nagy csodálkozásra való okunk nincsen, hiszen mindig, amikor valamilyen fontos dolgot el akartak érni a balkáni államok másoktól, akkor hoztak egy ilyen intézkedést, és utána ez képezett egyfajta tárgyalási alapot. Ez az, amit el kellene kerülni, mert ez nem képez tárgyalási alapot, vissza kell vonni az egészet, és utána tárgyalunk tovább, de azt, hogy annak fejében, hogy ők visszavonják, mi engedjünk valamit,

ezt nem szabad. Ugyanezt csinálták annak idején Ceaușescuék, mikor meg akarták emelni a németek fejösszegét 5 ezerről 8 ezer márkára, és behoztak olyan intézkedéseket, hogy a kivándorlóknak ki kell fizetniük a tandíjukat és mindent, majd utána abból engedtek, de felemelték a díjat. Ezt a politikát ismerjük.

A másik dolog, hogy miért léphetett így Szerbia. Még a múlt héten Strasbourgban voltunk az Európa Tanács ülésén, és ott tárgyaltunk szerb kollegákkal is, akik félnek attól, hogy ugyanúgy szétesik Szerbia, mint Magyarország a trianoni békediktátum után, és ez a félelem annyira bennük van, hogy egyszerűen nem tudnak tőle szabadulni. Lehet, hogy ez nem jön elő a hivatalos tárgyalásokon, viszont bennük van, ez érződik a folyosói megbeszéléseken, a fehérasztalnál, és főleg most Koszovó irányában is érződik.

A múlt héten volt egy olyan napirendi pont Strasbourgban, amely egy sürgősségi napirendi pont volt, a Nyugat-Balkán helyzete. Én szólaltam fel magyar részről egyedülként, említettem Koszovót - persze, arra volt kihegyezve az egész -, és említettem a kárpótlási törvényt is, ami a térségben további feszültségeket okoz. Említettem az észak-koszovói szerbeknek az autonómiához való jogukat is, hogy ezt biztosítani kellene, de erre a szerbek azt mondták, hogy ők nem autonómiában gondolkodnak, hanem egyszerűen nem engedik el a területet Szerbiától, oda akarják csatolni.

Ilyen gondolatvilágban élnek, és ezt jó tudni, mert engem, megmondom őszintén – lehet, hogy egy kicsit össze-visszának tűnik, amit mondok, de – néha felháborít az a tárgyalási mód, amit – mondjuk így – Röszkétől Északra meg Nyugatra lévő diplomaták felvesznek, és így tárgyalnak a balkáni országokkal, hiszen tudomásul kell venni, hogy ott más az értékrend. Ott az erő beszél, és aki erős, az meg tudja verni a másikat, az az úr, és ez az álláspont érvényesül. Nyugaton vagy a normális európai világban nem ez az értékrend, de nem szabad elfelejteni, hogy amikor leülünk velük tárgyalni, akkor nekik ez az értékrendjük. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem tisztem, hogy moderátori szerepet töltsék be, de azt gondolom, hogy vagy tárgyalunk, vagy nem tárgyalunk. Abból nem lehet kiindulni, hogy a másik fél nem tud tárgyalni, mert akkor tárgyalást sem tudunk folytatni; ezt csak Kalmár, illetve Szávay képviselő úrra reagálva mondom.

Talán kicsit az időben visszamenve, éppen 2000. október 5-ről 6-ra virradó éjjel bukott meg a Milosevics-féle rendszer, ha még visszaemlékezünk erre a történelmi dátumra, és éppen Arad felé igyekeztünk éjszaka, amikor jöttek a hírek a Kossuth Rádióban és máshonnan. Nem emlékszem pontosan, hogy 6-án szavazta-e meg a szerb parlament, de valahogy e tájban, 6-án, és ez is egy kicsit furcsa, hogy még erre a dátumra sem figyeltek oda.

Az, hogy a magyar kormányok külpolitikája követhető volt-e, vagy rossz volt-e, én azt gondolom, államtitkár úr pontról pontra fölsorolta azokat a mérföldköveket, amelyek jelentős előrelépést jelentettek az elmúlt évtizedben a szerb nemzetiségi politikában. Amellett nem tagadva azokat a tényeket, amelyeket Szávay képviselő úr elmondott, de ezek úgy gondolom, nem elhanyagolható körülmények, hanem óriási eredmények, amelyek a két ország együttműködésében és nemzetiségi politikájában előrelépést jelentettek, és ebből egy negatív dologra következtetni, azt gondolom, nem lehet.

Az, hogy a megbékélés útján folyamatos előrelépés történik, és utána elfogadnak egy ilyen törvényt, úgy gondolom, ez teljesen illogikus, tehát aki normális módon következtet, az nem erre következtethet. Az gondolom, a tárgyalásokat csak úgy kell folytatni továbbra is, ahogy európai emberek szoktak tárgyalni egymással, vagy különben nem tárgyalunk, mert azt egészen másnak hívják.

Dorosz képviselő úr jelezte még, hogy szólni kíván.

DR. DOROSZ DÁVID (LMP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

Tiszteletben tartva képviselőtársam véleményét, nem mennék bele abba, hogyan jutottunk el eddig a helyzethez, és üdvözlendőnek tartom, hogy ebben a nagyon súlyos helyzetben konszenzus van a magyarországi politikai pártok és a kormányzat között a tekintetben, hogy ez a törvény, illetve a vele párhuzamosan zajló események teljes mértékben elfogadhatatlanok, és sajnálatos módon fordulatot jelentenek a szerb politika elmúlt másfél-két évében, legalábbis kifelé és Európa felé mutatott arcához és stílusához képest.

Szerintem itt az a legfontosabb, amiről beszélnünk kell, hogy hogyan tudunk most a vajdasági magyar közösség segítségére lenni, és hogyan tudjuk ezt a helyzetet kezelni. Alelnök úr itt már felvetette, hogy nekünk, mint bizottságnak, illetve magának a Magyar Országgyűlésnek milyen szerepe lehet ebben a folyamatban, és mi az, amit mi személyesen, illetve mint bizottság tudunk tenni, és mi az, amiben a kormány segítségére tudunk lenni.

Mi például, a Lehet Más a Politika az Európai Zöld Párt tagjai vagyunk, és épp a mai nap folyamán kezdtük el azokat a tárgyalásokat, melyek révén azt szeretnénk elérni, hogy a mi anyapártunk, a nemzetközi anyapártunk nyomást gyakoroljon a szerb politikai elitre. Azt gondolom, hogy ez például egy olyan eszköz, amivel közösen, az összes párt a maga pártcsaládjában, Európában, illetve ez kiegészülve a kormánnyal talán eredményeket tud elérni.

Abban sajnálatos módon egyetértek Kalmár Ferencel, hogy ez egy másik stílus, egy másik pálya, és itt az erőből értenek csak, de valószínűleg ez az a pont, amikor meg kell húzni egy vonalat, és azt kell mondani, hogy eddig és nem tovább. Ez az a pont, ahol valószínűleg minden erőkifejtést, minden erőráhatást, amit a szerbiai politikai közösségre meg tudunk tenni akár saját magunk, akár nemzetközi barátainkon és szövetségeseinken keresztül, azt meg kell tennünk, és szerintem efelé kell a mostani beszélgetésünket is vinni, hogy mit tudunk tenni, és mi az, amit a következő akár már néhány órában, néhány napban meg tudunk tenni, hogy ez a kérdés megoldódjon. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Újra megadom a szót, de csak nagyon röviden, és utána lezárnám ezt a kört. Szávay képviselő úr jelezte, hogy még szólni kíván.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Csak egyetlenegy megjegyzést szeretnék még tenni. Zagyva György Gyula képviselőtársam is itt tartózkodik szintén a teremben, és hozzám hasonlóan maximálisan a szíven viseli az egész temerini ügyet. Ezzel kapcsolatban még azt szeretném elmondani, hogy kettőnk kérésére is készült az az anyag, amit átadtam államtitkár úrnak, és szeretném felajánlani képviselőtársam és a magam nevében önnek és a bizottság minden tagjának, hogy nagyon szívesen segítünk információhoz jutni, illetve közvetíteni azok irányában, akik ebben a kérdésben információval rendelkeznek. Abszolút a megoldásban vagyunk érdekeltek, ezt szeretném hangsúlyozni, államtitkár úr, hogy a fiatalok helyzete rendeződjön, és ne ismétlődhessen meg még egyszer a temerini fiúk esete. Bátorítom államtitkár urat és a külügyi képviselőket is azzal kapcsolatban, hogy amit ez ügyben meg tudnak tenni, azt tegyék meg, nem feltétlenül összekötve ezt a kárpótlási törvény ügyével. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kalmár képviselő úr!

KALMÁR FERENC ANDRÁS (KDNP): Köszönöm a szót. Csak egy pontosítást szeretnék tenni. Én ezt az értékrendi különbséget nem azért mondtam, hogy mi is követ fogjunk, vagy másképp tárgyaljunk, de annak tudatában kell lennünk, hogy az üzeneteinket, amit továbbítani akarunk, nem biztos, hogy a másik fél úgy érti, mintha egy európai vagy nyugat-európai értékrendű emberrel állnánk szóba. Másképp veszik azt az üzenetet, amit

mondunk, ezért mondom, hogy ezt figyelembe kell venni, és így kell tárgyalni. A vétótól pedig, úgy gondolom, nem szabad visszariadni semmi szín alatt.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Révész Máriusz képviselő úr!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Először is szeretném elmondani, hogy engem örömmel tölt el, hogy ebben a bizottságban, aki itt van, az összes párt fontosnak tartja, hogy ezen a területen tegyünk konkrét lépéseket. Ezzel együtt úgy érzem, nem mindenki figyelt teljesen pontosan arra, amit államtitkár úr mondott, mert államtitkár úr teljesen pontosan fogalmazott. Ha le akarom egyszerűsíteni, akkor nem biztos, hogy a tárgyalás elején a vétóval történő fenyegetést meg kell jeleníteni. Államtitkár úr azt mondta, hogy tárgyalunk, és reméljük, decemberig eljutunk egy olyan helyzetbe, hogy a szerbeket jobb álláspontra bírjuk.

Államtitkár úr pontosan fogalmazott abban a kérdésben is, hogy ha decemberig nem sikerül eredményt elérni, akkor meg fogjuk fontolni, hogy mi a teendő, de nyilván nem a tárgyalások elején kell az asztalt csapkodni és felugrani. Ebben az esetben én azt látom, hogy nincsenek messze az álláspontok, és bízom abban, hogy a kormány meg fogja tenni a szükséges lépéseket, és decemberre meg az azt követő időszakra ez a probléma meg fog oldódni, ezt államtitkár úr világosan és érthetően elmondta. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kérdések, hozzászólások körét lezárom, és megadom a szót államtitkár úrnak.

Németh Zsolt válaszadása, reagálása

NÉMETH ZSOLT, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára: Köszönöm, tisztelt elnök úr.

Szili Katalin alelnök asszony vetette fel az európai szövetségesek kérdését, illetőleg ugyanezzel foglalkozott Kovács Ferenc alelnök úr is. Jelzem, hogy tájékoztattuk az Európai Bizottság különféle rendű, szintű, rangú képviselőit, beleértve Štefan Füle, a szomszédsági ügyekért felelős biztost is. A tegnapi napon találkozott velem Martonyi János külügyminiszter úr, és egy nagyon alapos tárgyalás keretében tájékoztatta őt a magyar álláspontról, mint ahogy egyébként szintén hozzá fordultak levélben Európai parlamenti képviselőink is, így Schöpflin György és Gál Kinga. Kétoldalú kapcsolatainkon keresztül szintén – a német, a bolgár és minden jelentős európai partnerünket – tájékoztattuk az üggyel kapcsolatos álláspontunkról.

Szeretném jelezni, hogy semmilyen politikai nyomás Magyarországra ebben a kérdésben nem nehezedik, tehát ezen az úton, úgy gondolom, fontos továbbmenni. Az európai integrációs folyamat egyébként minden ország esetében hosszú folyamat, tehát az egyeztetés valószínűleg egy sajátos folyamat lesz, a Nyugat-Balkán és az Európai Unió közeledése.

Egyébként pedig nem magyar külpolitikai kudarcról van itt szó, Szávay képviselő úr, hanem az európai integráció esetleges kudarcáról van szó, és ez nekünk ugyanolyan szomorú, mint ahogyan az egész Balkánnak. Ha hiszünk abban, hogy az integrációs folyamat magyar nemzeti érdek, akkor ennek az elmaradása súlyos magyar nemzeti kudarc és az Európai Unió kudarc is, ezért a csatlakozási folyamatban sajátos eszközöket kell alkalmazni.

Nem mennék olyan messzire, ahová Kalmár Ferenc képviselő úr eljutott, de itt azt lehet mondani, hogy a jogállamisághoz vezető út rögzösebb lesz ezeknek az országoknak, és rásegíteni a nyugat-balkáni országokat erre az útra, ez az egész integrációs folyamatnak, a csatlakozási folyamatnak egy kulcskérdése, és lehet, hogy ez egy másfajta csatlakozási folyamatot fog majd megkövetelni. Ezzel kapcsolatban Ódor Bálinték, az európai integrációs ügyekkel, az európai ügyekkel foglalkozó államtitkárságunk már fogalmaztak meg javaslatokat, hogy mit kellene adott esetben ezen országcsoport csatlakozási folyamatában módosítani az eddigi bővítési folyamathoz képest.

Ami mindenféleképpen fontos, amellet, hogy egy nagyobb, európai szinten koordinált politikai fellépésre kell törekednünk, és ezt kell kiegészítenie annak az egyértelmű támogatásnak, amiről biztosítjuk a vajdasági magyarokat, azt gondolom, hogy ennek egy jó összhangot kell képeznie. A vajdasági magyaroknak érezniük kell ebben a csatlakozási folyamatban azt, hogy odaállunk mögéjük.

Szeretném megköszönni Ékes Ilonának ezt a levelét, amit Teleki Júliától elhozott, fontos lenne szerintem megjelentetni valahol. Teleki Júlia ennek az egész megbékélési folyamatnak az egyik nagyon fontos szereplője a Vajdaságban. Az, hogy itt rámutat ebben a levelében, hogy október 6-án lépett életbe a kárpótlási törvény, azt gondolom, ennek különös figyelmet kell élveznie a mi részünkről is. És valóban, nemcsak vagyoni kárpótlásról van szó – mert ez a törvény a vagyoni kárpótlás lehetőségétől fosztja most meg a vajdasági magyarokat –, hanem a nem vagyoni kárpótlási folyamat is ugyanilyen fontos. Kérdés, hogy elvezet-e újabb lépcsőfokokhoz ez a megbékélési folyamat, vagy leáll, megtorpan.

A Magyar-Szerb Akadémiai Vegyes bizottsági kutatásokkal kapcsolatban pedig szeretném javasolni a tisztelt bizottságnak, hogy hívja meg a bizottságot, ennek a vegyes bizottságnak Glatz Ferenc a társelnöke, de számos személy vesz ebben részt. Nyilvánvaló, az, hogy hogyan tudnak előrehaladni a kutatásokban, a dokumentumokhoz hozzájutni meg egymás, ennek a megbékélési folyamatnak, amelynek most sajnos a megtorpanásával van dolgunk, ezek is nagyon fontos részletkérdései.

Szávay képviselő úrnak azt szeretném mondani, hogy úgy gondolom, nem vezet előre a nemzetpolitikai közös céljaink megvalósításában, nem segít bennünket, ha kettős nyelven beszélünk, képviselő úr, hogy egyrészt azt mondjuk, hogy a magyar külpolitika kudarcának minősíti a szerbiai választási törvényt, majd elismerésének ad hangot az erős mondatokért. El kell dönten, hogy belpolitikai célra használjuk-e a határon túli magyarokat, vagy nem, mert egyszerűen, amikor egy párt száján elinflálódik a határon túli magyarság ügye, akkor azt gondolom, az rendkívüli módon kontraproduktív válik.

A tízparancsolatot hadd idézzem ebben az összefüggésben! Isten nevét hiába a szádra ne vedd! A határon túli magyarsággal kapcsolatos fellépésnek a hitelét és a hatékonyságát rendkívüli mértékben megkérdőjelezi, hogyha önök ezt belpolitikai bunkósbotként kívánják folyamatosan fölhasználni. Amikor Vona Gábor föláll, és Orbán Vikornak – miután már nem maradt több érve – az erdélyi magyarság cserbenhagyását hörgi a szemébe, erre azt tudom mondani, hogy mi az együttműködésben érdekeltek vagyunk, de a hóbörgést semmire nem tudjuk használni. Valóban van olyan bűnös hallgatás, amiről tegnap beszélt, éveken keresztül megtapasztalhattuk a bűnös hallgatást, de van sajnos bűnös hóbörgés is, mert az árt, nem használ az adott közösség ügyének, erre szeretném nyomatékosan föl hívni az önök figyelmét.

Győri Enikőnek megígérték, és be is terjesztette a szerb kormány a megfelelő módosító indítványt, de visszavonták. Amikor itt a bizottságban járt, akkor épp ez volt a helyzet, de ne rójuk föl neki, hogy ezzel ő nem számolhatott.

A cseh és szlovák tagság az Európai Unióban valóban egy rossz precedens. Lehet precedens és rossz precedens, hivatkozási alap, ezért fontosnak tartom, hogy cseh, szlovák viszonylatban a magyar külpolitika álláspontja legyen egyértelmű, világos, érthető.

Temerinnel kapcsolatban és az elmúlt időszak eseményeivel kapcsolatban, képviselő úr, azt tudom mondani, hogy sajnos az incidensek fölerősödése és a különféle diszkriminatív jogszabályok elfogadása szinergiában van egymással, tehát nem függetleníthetők a temerini események a kárpótlási törvény elfogadásától. Ezek a mechanizmusok nyilvánvalóan nagyon összetett mechanizmusok – a mélyére talán nem is merünk ellátni, hogy itt milyen mechanizmusok vannak, ezeket a kérdéseket nem teszik egymástól függetleníthetővé –, ugyanakkor az egyes problémákat külön kell megoldani. Ezzel a magam részéről egyetértek, és ezeket az információkat, amelyeknek az eljuttatását jelezte, köszönjük.

A Vajdasági Magyar Szövetség, illetőleg a Magyar Koalíció, kiegészülve különösen a VM DP-vel, a vajdasági magyarság politikai támogatottságának döntő többségét jelenti, tehát úgy gondolom, hogy a VMSZ elnökével való párbeszéd és az az elnök úr által megfogalmazott vélemény, hogy Temerinben sikerült egy hatékony fellépéssel átmenetileg, de reméljük, tartósan konszolidálni az elszabadult indulatokat, én ezt nem tartom szerencsétlen nyilatkozatnak. Úgy gondolom, hogy nagyon helyes, felelős nyilatkozat a VMSZ elnöke részéről, hogy ő meglegedésének ad hangot a hatósági föllépés, illetőleg a kiegyensúlyozott föllépés összefüggésében. Nem lehet egyszerre kétségbeesetten segítségért kiáltani és elítélni az intenzív hatósági ellenőrzéseket azokon a településeken, helyszíneken, ahol ezek az incidensek megjelennek, de természetesen, hogyha jogsértésre kerül sor, és ezzel kapcsolatos információhoz jutnak, a megfelelő igazságszolgáltatási úton támogatást kell nyújtani ezen eljárások áldozatainak.

A temerini fiúk esetében pedig úgy gondolom, hogy egyértelmű és világos az álláspontunk, és immáron három parlamenti interpelláció, napirend előtti fölszólalás alkalmával volt alkalmam kijelenteni, hogy úgy gondoljuk, a temerini fiúk esete nem reménytelen, és az a fajta együttműködés, amit folytatunk ebben a kérdésben a szerb hatóságokkal, annak a reményét hordozza, hogy nem kell a 64 esztendő leülniük az érintett fiataloknak. De a bűncselekmény, amit elkövettek, rendkívül súlyos bűncselekmény, és szeretném, ha nem úgy állítanánk be a fiúkat, mint valamilyen ártatlan bárányokat, mert a legsúlyosabb bűncselekményeket követték el az érintett fiatalok. Ettől még az ő büntetésük lehet méltánytalan, de ennek a két állításnak egymás mellett kell szerepelnie.

Kovács Ferenc képviselő úr fölvetette, hogy a parlamenti konszenzusnak milyen formában érdemes hangot adni. Azt gondolom, hogy ez a parlament dolga, de mindenfajta lehetőséget érdemes, úgy gondolom, mérlegelni, megfontolni, és most egy kiváló alkalom, hogy a nyugat-balkáni elnöki csúcstalálkozóra kerül sor a holnapi napon, itt az elnök úr számára is lesz alkalom ebben a kérdésben megnyilvánulni.

Dorosz Dávid képviselő úrnak jelezném, hogy az általunk elkészített jogi elemzéseket nagyon szívesen átadjuk nekik, ha nemzetközi szintén a segítségünkre tudnak lenni akár az Európa Tanács szocialista frakciójában, ahol tagok, akár más nemzetközi szervezeteken keresztül.

Van-e olyan kérdés, amire nem válaszoltam, tisztelt képviselő hölgyek és urak.

ÉKES ILONA (Fidesz): Kaphatnak-e segítséget tőlünk, jogi támogatást azok, akik küszködnek a pereikkel.

NÉMETH ZSOLT, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára: Az Akadémiai Vegyes Bizottságra kérdezett a képviselő asszony, és erre vonatkozóan én elmondtam azt, hogy itt a kutatások előtt valóban akadályok tornyosulnak, ez része a megbékélési folyamatnak, és fontosnak tartom, hogy az Akadémiai Vegyes Bizottság munkáját övezze politikai figyelem az önök részéről is.

Ami pedig a jogsegélyt, a jogi segítségnyújtást illeti, azt gondolom, ez egyedi vizsgálatot igényel majd, tehát, ha van valamilyen konkrét ügy, akkor legyen szíves, ezt jelezze nekem.

ELNÖK: Alelnök asszony!

DR. SZILI KATALIN (független), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen.

Egyetlen kérdésem van még államtitkár úrhoz. Itt több képviselőtársam részéről is felvetődött, hogy teremtsünk egyfajta közös tudást a közös fellépés érdekében. Szükségét látják-e annak, hogy esetleg készüljön egy olyan forгатókönyv decemberig, amiben akár mi, a

parlamentari bizottságunk az illetékes szerbii bizottsággal vegye fel a kapcsolatot, vagy bármilyen lépést tegyen. Nyilván, én azt gondolom, ez fontos, és hogyha már államtitkár úr is kérte, hogy koordinált legyen a fellépés, ennek a koordinációnak a jegyében az önök forgatókönyvéhez igazodóan is egy irányba mutassanak ezek a dolgok.

Egy megjegyzést még, államtitkár úr, engedjen meg! Én csak azt kérem öntől, hogy mindig ugyanazzal a vehemenciával lépjen fel, mint ahogyan azt a külügyi bizottság elnökeként tette. Köszönöm szépen.

NÉMETH ZSOLT, a Külügyminisztérium parlamentari államtitkára: Köszönöm szépen. Igyekszem. Valóban, ahogy itt hivatkozott rá, számos kérdésben sikerült, amikor elnök asszony házelnök volt, olyan közös fellépést megvalósítanunk, ami előrevitte a külhoni magyarság ügyeit. Amennyiben a bizottság ilyen látogatást, ilyen találkozót kezdeményez, amelynek azt gondolom, van értelme, akkor mi állunk a bizottság rendelkezésére, hogy megosszuk a véleményünket, javaslatainkat megfogalmazzuk. De ne tévesszük össze itt a végrehajtó hatalomnak és a törvényhozó hatalomnak az egymáshoz való viszonyát, én ezt nagyon tiszteletben tartom. Tehát, ha lép a bizottság, akkor mi szívesen elmondjuk az ezzel kapcsolatos véleményünket, természetesen a kormányzati koordináció fontos ebben az ügyben, és ennek gyakorlati működtetésére is készen állunk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kőszegi képviselő úr!

KŐSZEGI ZOLTÁN (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr.

Tisztelt Államtitkár Úr! A Vegyes Bizottság munkájával kapcsolatosan Teleki Júlia ugyan említette, hogy a bizottság részéről sokszor alátámasztjuk a szerb oldal állításait, és ezt mi hiányoljuk, és többször is szóvá tettük, hogy valahogy a magyar érdekeket jobban érvényesíteni kellene, és nem alárendelt szerepet kellene ebben a bizottságban betöltenünk. Tehát az, hogy tornyosulnak az akadályok a bizottság munkája elé, a kutatások elé, ezt elfogadjuk, csak hogy ezt erőteljesen szóvá is kellene tenni, és amellet, hogy szóvá tesszük a bizottságban, illetve más fórumokon is, azon túl szerintem erőteljesebben tenni kellene azért, hogy ne csak a szerb oldal számai, adatai és történelmi kutatási eredményei jelenjenek meg, hanem erőltessük a mi kutatásainkat is, és érjük el azt, hogy ne csak azok a számok jelenjenek meg. Tehát ezt én bizottsági tagként újra megemlítem, és egyben megerősítem képviselő asszony felvetését.

Lehet, hogy én félreértettem, államtitkár úr, a magyarokat ért atrocitásokkal kapcsolatban, ha jól értettem, azt mondta, hogy egyszerre nem lehet segélyt kiáltani és bírálni, vagy kritizálni. Nem tudom, hogy jól értettem-e, de ha így van, én pont az ellenkezőjét mondom, hogy igenis, ezt egy időben kell tenni, segélykiáltás kell, és mellette határozottan bírálni és kritizálni is kell. Lehet, hogy nem értettem jól, de én úgy gondolom, hogy ez lenne a helyes. Köszönöm szépen.

NÉMETH ZSOLT, a Külügyminisztérium parlamentari államtitkára: Én csak annyit mondtam, hogy el kell dönteni, azt szeretnénk-e Temerinben, hogy a rendőrség működjön közre a nyugalmi állapot helyreállításában, tehát vagy ezt szeretnénk, vagy nem szeretnénk. Ezt kell eldönteni, mert amikor egy felszólalásban ezek úgy kerülnek egymás mellé, mint hogyha a rendőrségi jelenlét egyenlő lenne az állami megfélemlítési politika egyetlen bizonyítékával, és akkor eléggé nehezen tudunk előre menni. Tehát én azt gondolom, hogy itt meg tudjuk érteni egymást, hogyha akarjuk, ebben a kérdésben.

Nyilvánvalóan az etnikai incidensek kezelésének terén az elmúlt években eléggé nagy tapasztalatot kellett sajnos szereznünk, de nem szeretnénk, ha ez most kiújulna. A Vajdaságban 3-400 etnikai incidensnek vagyunk most már a birtokában, hogyha

visszatekintünk egy tízéves időre, amelyek az elmúlt időszakban elültek, és most ezek az elmúlt néhány hétben újra megindultak. Tehát azt gondolom, hogy ebben a helyzetben egy olyan magatartásra van szükségünk, amely elejét veszi ezeknek az incidenseknek, és ilyen megoldást kell keresnünk; ennyit mondtam.

A kutatással kapcsolatban: az Akadémiai Vegyes Bizottság munkájára úgy gondolom, hogy itt rá kell tekinteni. Az elmúlt időszakban nekem olyan információim voltak, hogy alapvetően anyagi eszközök hiányában nem tudott haladni megfelelő mélységben a kutatás, de egyidejűleg politikai akadályok is megfogalmazódtak. Úgy gondolom, azt mindenféleképpen el kell végezni, amit el tudunk végezni, s aztán utána meg kell próbálni a politikai problémákat is kezelni, amelyek adódnak az Akadémiai Vegyes Bizottság munkájában, azokat leszűrni, és adott esetben megfelelő módon politikai szintre emelni.

Fontos itt leszögeznünk azt, hogy az Akadémiai Vegyes Bizottság munkája az akadémiai szféra játékszabályai szerint történjen, és lehetőség szerint illetéktelen politikai beavatkozással ne akadályozzuk ennek a testületnek a működését, viszont, hogyha ők jelzik, hogy politikai akadályokba ütköznek, akkor a politika segítse a munkájukat. Tehát ezeket a szinteket is, úgy gondolom, hogy el kell tudnunk választani egymástól, de sajnálatos módon úgy látom, hogy most ezek nem lesznek az elkövetkezendő időszakban túlságosan aktuális kérdésvetések. Az akadémiai együttműködés, a kulturális élet, a politikai együttműködés mind-mind rendelkezik a maga sajátosságaival, és azt gondolom, ezt érdemes nekünk is, akik a politikai dimenzióval foglalkozunk, tudatosítani.

ELNÖK: Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen.

Tisztelt Államtitkár Úr! Voltam annyira elegáns, hogy én magam nem hoztam ide Románia kérdését, megtette államtitkár úr helyettem, de azért két dolgot hadd mondjak el. Mind ön, mind a miniszterelnök úr vagy bárki más a Fideszből a mai napig adós Magyarországnak és az erdélyi magyar közvéleménynek azzal, hogy magyarázatot adjon arra, hogy az itt elhangzottakhoz hasonló akkori szavak ellenére miért szavazták meg Románia uniós csatlakozását. *(Révész Máriusz: Már többször elmagyaráztam neked.)* Én nem akartam ezt a kérdést most idehozni, de államtitkár úr idehozta – *(Révész Máriusz felé:)* egyébként meg szeretném befejezni –, ez az egyik.

Amit ezek után államtitkár úr mondott, azon mélyen meg vagyok döbbenve, és ezt szeretném a leghatározottabban rögzíteni. Az, hogy ezzel az ügyel kapcsolatban államtitkár úr a tízparancsolatra hivatkozik, azt hadd tudjam le azzal, hogy ez már a politikai blaszfémia kategóriája, de a Jobbikot azzal vádolni, hogy belpolitikai okokból elinflálja ezt a kérdést, ezen mélyen meg vagyok döbbenve, államtitkár úr. Annak ellenére, hogy sok mindennel nem értek egyet az önök vonalvezetésében, a minimális jó szándékot mégsem vonom meg önöktől, de ön ezt teszi most a mi esetünkben, a Jobbik esetében. Nekünk a megalakulásunktól kezdve világos az álláspontunk ebben a kérdésben, a Fidesszel ellentétben, akár a kettős állampolgárságra, akár a szavazati jogra gondoljunk. Ez utóbbival kapcsolatban annyit, hogy a mi szavazóink többsége sem támogatja annak ellenére, hogy mi emellett határozottan kiállunk belpolitikai okokból.

Azt pedig, államtitkár úr, hogy ön egy parlamenti párt elnökére azt mondja, hogy a felszólalását hörögi, azt a leghatározottabban visszautasítom. Ez a kijelentés önt minősíti, államtitkár úr. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! A bizottsági ülésen elhangzott véleményekkel összhangban azt gondolom, hogy bizottságunk egy nyilatkozatot fog megfogalmazni. Ezt a

nyilatkozattervezetet, ha elkészítjük, legkésőbb péntekig kiküldjük mindenkinek a címére, és a következő hétfőn tudjuk ezt majd elfogadni.

Államtitkár urat megkérdezem, hogy kíván-e válaszolni.

NÉMETH ZSOLT, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára: Nagyon jónak tartom a kezdeményezést, fontosnak gondolom, és bízom abban, hogy a pengeváltások ellenére, amelyek itt hallhatóak voltak, képesek leszünk az elkövetkezendő időszakban a vajdasági magyarok nagyon nehéz helyzetében némi összhangot, egy irányba történő megnyilatkozást és koordinált politikai fellépést biztosítani. Az elhangzottaktól függetlenül én látok erre esélyt, és bízom abban, hogy ezt meg tudjuk majd valósítani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak a tájékoztatót. Bízhat bizottságunk támogatásában, és örülök annak, hogy ilyen gyorsan a rendelkezésünkre állt. További jó munkát kívánok!

NÉMETH ZSOLT, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára: Köszönöm szépen.

ELNÖK: Öt perc technikai szünetet rendelék el. *(A napirend pont tárgyalására meghívott vendégek távoznak az ülésteremből.)*

(Rövid szünet.)

Egyebek

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Megkérek mindenkit, hogy foglaljon helyet. Áttérünk az egyebek napirendi pontra. Egyebek között két dolgot szeretnék említeni. Az első, hogy jövő hétfőn tartanánk a következő bizottsági ülést, melynek a nagyjából napirendi javaslata már megvan. Egyrészt a jövő évi költségvetés általános vitára való alkalmasságáról kellene döntenünk, aztán az LMP-nek van egy előterjesztése a Nemzeti Összefogás Tanácsáról, valamint kérte a bizottságunk, hogy a Magyar Köztársaság területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek helyzetéről szóló jelentést tárgyalhassuk meg. Mivel ezt a jelentést meg kell vitatnunk és lehetőség szerint el kell fogadnunk még hétfőn, a költségvetésről kedden is tudtunk volna beszélni, de nem szeretném, hogy hétfőn, kedden és szerdán is legyen bizottsági ülés, ezért úgy tűnt logikusnak és a leginkább kivitelezhetőnek, ha hétfőn 9 óra 30 perckor lesz a bizottsági ülés, hiszen utána frakcióülések zajlanak.

Erre a bizottsági ülésre hoznánk be azt a nyilatkozattervezetet, amelyről az imént beszéltünk. Kérek mindenkit, hogy nézze meg a napirendi javaslatban majd helyet kapó különböző előterjesztéseket, mert ezeket már lehet olvasni, és ezeket hoznánk be. Pénteki napon, de lehet, hogy már csütörtökön kiküldenénk azt a nyilatkozattervezetet, amelyről az előbb beszéltünk, hogy ne hétfőn délelőtt találkozzanak a képviselők ezzel a nyilatkozattervezettel. Tehát ez lenne hétfőn 9 óra 30 perckor, így kedden nem kell bizottsági ülést tartanunk.

Szerdán viszont sor kerülne a kihelyezett bizottsági ülésre Nagyszalontán. Attól függően, hogy hogyan utazunk, pontosan kellene tudnunk, hogy kik azok, akik jönnek, illetve egészen biztos, hogy nem jönnek, és kik kívánnak autóval jönni, kik kívánnak kisbusszal vagy busszal jönni, tehát a pontos létszám nagyon szükséges lenne, hogy tudjuk. Kalmár Ferenc jelezte, hogy Budapestről indulna, alelnök úr jelezte, hogy biztosan nem jön Budapestre, hogy innen visszamenjen Kelet-Magyarországra, tehát biztos, hogy ő Nyíregyházáról jön majd autóval. Alelnök asszony és a szakértői, munkatársai szintén autóval jönnek innen. Van-e olyan, aki biztosan tudja, hogy nem fog jönni. *(Nincs jelentkező.)*

Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Ha lehet, akkor busszal mennék a munkatársakkal együtt.

ELNÖK: Van-e olyan, aki nem tud jönni? *(Nincs jelentkező.)* Nincs ilyen.

Kérek mindenkit arra, hogy lehetőleg tartsunk ki az elhatározásunk mellett, és minél teljesebb bizottsági létszámmal menjünk, mert nagyon rosszul jön az ki, hogy megszervezünk egy ilyen kihelyezett bizottsági ülést, és képviselők alig vannak a delegációban. Eddig ez nem fordult elő, jó lenne, ha ezután sem fordulna elő. Tudom, hogy mindenkinek számos dolog jöhet közbe, de ne nagyon jöjjön közbe. Eddig az a jelzés van, hogy talán Dorosz Dávid képviselő úr nem tud jönni, de a többiek mind azt jelezték, hogy tudnak jönni.

A programtervezet a kihelyezett ülésről természetesen csak egy tervezet, amit mindenki megkapott. Ez azt jelenti, hogy fél 9-kor, 9-kor érünk vissza Budapestre. Lehet, hogy módosítunk még az induláson, hogy nem 6.30-kor, hanem inkább 6 órakor indulunk. Ez attól függ, hogyan sikerül megszerveznünk, ugyanis, ha 20 személyes busszal megyünk, annak a maximális sebessége 90 km/óra, és akkor 6 órakor indulunk, de ha a nagyobb busszal megyünk, az gyorsabban tud haladni, az esetben 6.30-kor indulunk.

A programtervezetet még egyszer meg fogják kapni hétfőn mindenképpen. Van-e a programtervezethez hozzászólás?

KŐSZEGI ZOLTÁN (Fidesz): Nekem nem a programtervezethez, hanem az útvonalhoz lenne kérdésem. Ha nem muszáj, akkor én nem jönnék fel, hanem útközben csatlakoznék. Nem Debrecen felé megyünk, hanem a 4-es úton, úgyhogy ezt még leegyeztetjük.

KŐSZEGI ZOLTÁN (Fidesz): És visszafelé Nagyvárad miatt?

ELNÖK: Visszafelé majd meglátjuk. *(Kőszegi Zoltán: Az már jó irány.)* Az már mindegy. Háborúban mindig van veszteség. *(Derültség.)*

Ezzel kapcsolatosan van-e még kérdés? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincsen senkinek kiegészítése, hozzászólása – bár ezt hétfőn is meg lehet még tenni –, akkor ezt szervezzük tovább.

Egyebekben bárkinek bármi más van-e? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincsen, akkor köszönöm szépen.

(Jelzésre.) Máriusz!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Múltkor felvetődött, hogy az ellenzéknek nincs meg ebben a bizottságban az egyharmada, mivel a szocialista képviselők nem delegáltak a bizottságba egyetlen tagot sem. Felvetném, hogy a bizottság kérje fel a szocialista pártot, hogy rendelkezzen a helyéről. Volt egy olyan döntés, hogy az ellenzéknek bizottságonként egyharmada lehet, úgyhogy adja át a helyét vagy a Jobbiknak vagy az LMP-nek, és ezt az ügyet rendezzük el. Ha a MSZP kinyilvánítja, hogy a helyre nem tart igényt, akkor rendezzék el, hogy a kormánypártok ígéretének megfelelően jöjjenek ki a parlamenti számarányok.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ez házelnöki hatáskör. Telefonos egyeztetés és egyéb volt már ez ügyben, de írásban is fogjuk ezt jelezni, annál is inkább, mert Szávay képviselő úrral éppen tegnap egyeztettünk ebben a kérdésben, hogy ha a szocialisták nem töltik be ezt a helyet, akkor egy másik ellenzéki párt töltsen be. Nyilván a házelnöknek a parlament elé

kell hoznia ezt a kérdést, mert a bizottsági tisztségek elosztásáról és betöltéséről szóló kérdés parlamenti szavazást igényel.

Ha nincs több kérdés, akkor mindenkinek köszönöm szépen még egyszer a munkáját. További jó munkát kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 57 perc)

Potápi Árpád János
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Bihariné Zsebők Erika